СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, пятниця, 10-го жовтня 1947. No. 236. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, October 10, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

АМЕРИКА ТАВРУЄ АКЦІЮ СВІТОВОГО КОМУНІЗМУ ЯК САБОТАЖ ПРОТИ ДОПОМОГИ ЕВРОПІ

Вашингтон, 8 жовтня. — Уряд Злучених Держав натаврував Советську Росію й новий Комуністичний Інтернаціонал з девяти держав як „змагання до недопущення економічної відбудови Европи" через саботування Пляну Маршала. Діючий секретар стейту А. Ловет дав у такий спосіб відправу напастям нового Комінтерну й остеріг, що затії советського блоку держав можуть привести Европу до економічної руїни. Цю заяву, зредаговану в незвичайно гострім тоні, оприлюднив Ловет на пресовій конференції. Він сказав, що комуністичні партії Европи під проводом Советів, пустилися на нове перекручування політики Злучених Держав, а маніфест нового Комінтерну назвав „злобним і без скрупулів". У заяві візвав Ловет европейські держави постояти сильно проти советсько-комуністичного натиску й остеріг їх, щоб вони не далися збити з дороги комуністичною пропагандою.

ПЕРЕРИВАЮТЬ ВИРІБ АЛЬКОГОЛЮ, ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ЗБІЖЖЯ.

Вашингтон, 8 жовтня. — Після двогодинної конференції з продуцентами алкоголю, Чарлс Локман, предсідник Громадянського Харчового Комітету, оголосив рішення, що фабрики горілок будуть замкнені через два місяці для заощадження збіжжя на допомогу голодній Европі. Приявних було 39 фабрикантів. З них 18 згодилися на місці, ніхто не відмовився, а 21 прохали часу, щоб порозумітися зі своїми директорами. Вони обіцяли дати відповідь до понеділка. За обчисленнями Локмана перерва в продукції алкоголю через два місяці збереже яких 10 до 20 мільйонів бушлів збіжжя, якого тепер вживають при виробі алкоголю.

ПРЕЗИДЕНТ АПЕЛЮЄ ДО ЖІНОК ЗА ОЩАДНІСТЬ У ХАРЧАХ.

Вашингтон. — З нагоди Дня Демократичної Жінки, улаштованого Краєвим Демократичним Комітетом, президент Труман візвав по радіо американські жінки до підтримки програми для заощадження харчів. „Американська жінка ніколи не відмовилася від співпраці, коли до неї пішов зазив від уряду нашої країни, отже надіються, що й тепер вона сповнить своє високе завдання, яке стоїть перед нами", апелював президент.

МЕХАНІЧНИЙ ЛІТАК ВЕРНУВСЯ З АНГЛІЇ.

Вилмингтон, стейт Огайо, 8 жовтня. — Механічний літак „Скайместер", який перед двома тижнями залетів до Англії самочинно, керований лише при допомозі радія, повернувся сьогодні в 4 годині сполудня сюди, відбувши подорож понад Атлантик. Механічний літак, це модель С-54 Доґлеса, знадоблений роботом до керування без участи людини. Одначе, для певности, на літаку їхала й тепер залога з полк. Джеймсом Ґілеспі на чолі. Після полету понад океан з Анлії літак перервав свою подорож без допомоги людини в Стівансвил, у Новій Фунландії, а потім знову „за натиском ґузика" вилетів у дальшу дорогу до майдану в Гилсборо, в стейті Огайо. Подорож в обі сторони обняла 8,000 миль.

АДВОКАТ ПАДВЕЙ ПОМЕР ПІД ЧАС КОНВЕНЦІЇ А.Ф.П.

Сан Франсиско, 8 жовтня. — Адвокат Американської Федерації Праці, Джозеф А. Падвей, помер під час конвенції Федерації в 57 році життя. Він саме скінчив свою промову, в якій гостро критикував новий робітничий закон Тефта-Гартлія, коли впав мертвий. Він здавна терпів від високого тиснення крови. Падвей визначився як юнійний оборонець в 1930 р., а адвокатом Федерації став в 1938 р.

СТАСЕН І ТЕФТ ПРОМОВЛЯЮТЬ НА ОДНІМ ЗІБРАННІ.

Де Мойн, Айова. — Гаролд Е. Стасен, який давно проголосив свою кандидатуру на президента Злучених Держав і надіється номінації з рамени Республиканської Партії, виголосив промову на зібранні, на якому промовляв сен. Роберт А. Тефт Про Тефта говорять, що він теж буде кандидатом Республиканської Партії, отже з цього заключають, що між Стасеном і Тефтом є якесь порозуміння. Під час зібрання вони оба поводилися дуже приязно супроти себе.

У своїй промові сен. Тефт висловив сумнів, чи конгрес зможе призначити на Плян Маршала більше ніж чотири з половиною більйона долярів.

ВОЛЕС ПРО НОВИЙ КОМІНТЕРН.

Ню Гейвен, Конн. — Генрі Волес, який промовляв тут на вічу в приявності 5,000 людей назвав новий Комінтерн в Европі симптомом розлому між Америкою й Росією і сказав, що цей розлам це світова недуга.

Договір З У. А. Д. Комітету з І. Р. О. про допомогу українським скитальникам

Женева, 7. жовтня. (Телеграмою до ЗУАДКомітету у Филаделфії). — Сьогодні представник Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, адв. Роман Смук підписав у Женеві договір з Міжнародною Організацією для Збігців (ІРО), на підставі якого ЗУАДКомітет і Фонд Допомоги Українців Канади визнані рівноправними міжнародними допомоговими організаціями для несення допомоги українським скитальникам в окупованих західних зонах Німеччини і Австрії. Цим двом українським Допомоговим Комітетам признається рівночасно права дорадчих тіл Військового Управління та ІРО в усіх справах, які стосуються матеріяльної допомоги для збігців і їх переселення.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИКИ КАНАДИ В ОБОРОНІ ВОЯКІВ У.П.А.

Винипег, Канада, 5. жовтня. — Централя Українців Католиків Канади, що обєднує пять домініяльних організацій українців-католиків, вислали телеграми до премієра Канади, Мекензі Кінга, президента Злучених Держав Америки, Трумана, та генерального секретара ООД, Тригве Лі, висловлюючи „великі турботи про долю членів Української Повстанської Армії, які тепер намагаються перейти в американську зону Німеччини". В телеграмі висловлюється надію, що цим українським воякам буде вможливлений перехід і гарантоване право азилю, як теж відповідна поведінка, належна „борцям за демократичні свободи та елементарні людські права".

ЧІЛЄ ПРОГАНЯЄ ЮГОСЛАВСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ ЗА КОМУНІСТИЧНУ АГІТАЦІЮ.

Сантяго, Чілє, Південна Америка, 8. жовтня. — Уряд республики Чілє прогнав двох югославських дипломатів під замітом, що вони займалися комуністичною агітацією. Внаслідок їхньої агітації вибух страйк 16,000 вуґільних робітників. Андрей Куня, завідуючий посольством, і Далібор Якаса, секретар югославського посольства в Буенос Айрес, були вмішані в цю агітацію. Вони перебували як гості на території Чілє.

„Палкий привіт" енкаведистам в таборі українських скитальників

Бад Зальцуфлен, Німеччина, 8. жовтня. (НІТ). — Пятьох советських „кореспондентів" внесли сьогодні зажалення до військового ґубернатора британської зони Німеччини, ген. сер Брайена Робертсона, проти „привіту", який їм зготовили українські скитальники в таборі Лисенка біля Гановеру. Вони твердять, що їх там обкидано камінням. Пять большевицьких агентів, що називають себе кореспондентами, обїжджають британську окупаційну зону за дозволом британських військових властей. Вони твердять, що в українському таборі ім. Лисенка біля Гановеру діє „підпольна антисоветська терористична організація", що там ведеться „непогамовану проти-советську пропаганду" та що мешканці табору не мають можности дістати „обективні інформації про Советський Союз", бо там не допускається советських газет. Проте, властивою причиною скарги большевиків перед британськими властями було, мовляв, обкидання камінням їх автомашини. Перед вїздом до табору британці запропонували енкаведистам відповідну сторожу, але большевики пропозицію відкинули, бо вони „не могли припускати, що в таборі втікачів під британською контролею може трапитися будьякий випадок, звернений проти кореспондентів союзної країни". Але такий випадок, виходило б, трапився і британський командант табору та окрема сторожа мусіла заопікуватись большевиками та рятувати їх з рук українських збігців, які — згідно з твердженням Москви — аж рвуться вертатися до Советів, але британці їх не пускають. Не зважаючи на британську охорону, українці супроваджали большевицьких енкаведистів, виголошуючи „провокативні заклики до війни проти Советів" та обкидуючи їх камінням. Большевики домагаються покарання тих, що їх так „палко вітали". Британські власті відмовилися дати будьякі вияснення щодо згаданої події.

ПОЛІТИЧНИЙ КОМІТЕТ АСАМБЛЕЇ О.Д. ПРИЙНЯВ АМЕРИКАНСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ В СПРАВІ ГРЕЦІЇ.

Лейк Соксес, Н. Йорк, 8. жовтня. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї О.Д. прийняв сьогодні американську пропозицію про створення окремої комісії О.Д., яка наглядала б над дальшим розвитком подій на кордонах Греції. Пропозицію прийнято більшістю 34 голосів проти 6 та при 9 здержаних і після трьох і пів годин бурхливих дебат, під час яких советський представник і його сателіти знову вописувалися своїми інсинуаціями проти західних союзників, головно проти Америки. Проте, проти пропозиції голосували тільки представники Совтського Союзу, іменно: Росії, України, Білорусі, Польщі, Чехословаччини і Югославії.

ДИСКУСІЯ НАД ПЛЯНОМ МАРШАЛА В О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., С. жовтня. — В Економічному і Фінансовому Комітету Генеральної Асамблеї О.Д. прийшло сьогодні знову до дискусії на тему Пляну Маршала щодо відбудови Европи при американській допомозі. Советські представники твердили, мовляв Плян Маршала дозволить німецькій індустрії розвинутися та здобути свою передвоєнну силу. Американський представник наявно виказав „фантастичність" цих тверджень, обрахованих насамперед на пропаганду, що є головним засобом большевиків в ширенні неспокоїв та саботуванні всіх намагань західних союзників допомоги Европі відбудуватися і тим самим створити перші передумови замирення.

КОМІНТЕРН НА ПОСЛУГАХ МОСКВИ І ПРОТИ ІНТЕРЕСІВ ЗАХІДНИХ КОМУНІСТІВ.

Париж, 8. жовтня. — В місцевих дипломатичних колах, які добре визнаються в загальних европейських справах, сьогодні заявляють, що проголошення нового комуністичного Інтернаціоналу не подобалося французьким та італійським комуністам. Втягнення їх до Інтернаціоналу відбирає їм ще більше можливість прийти до влади в своїх країнах, що було їх першою ціллю. Москва, виступаючи отверто з Комінтерном, рахувалася насамперед з потребами боротьби проти Пляну Маршала та взагалі боротьби проти Америки, не маючи нервів дожидати аж французьким та італійським комуністам пощастить прийти до влади, якщо взагалі пощастило б. Проте, французькі та італійські комуністи, як вірні слуги Москви, підпорядкувалися її рішенню, хоча свідомі, що воно є проти їхнього „реґіонального" інтересу.

АМЕРИКАНСЬКІ КОНГРЕСМЕНИ В ЕСПАНІЇ.

Тільки трьох відвідали Франка, інші відмовились.

Мадрид, 8. жовтня. — Еспанію відвідав американський конгресовий Комітет Смита-Мундта, що досі відвідав вже 21 країну, студіюючи пропагандивне положення в Европі. Забираючи на цю тему голос, конгресмен Мундт заявив, що американська пропаганда стріляє тільки зі страшаків, оді як протиамериканська вже бє найважчими „калібрами" з артилерії. Під час свого побуту в Мадриді трьох конгресменів відвідали теж еспанського диктатора, ген. Франка в його палаці Пардо; інші конгресмени відмовилися від відвідин, відбувши раніше довшу розмову з енпанським міністром закордонних справ Альбертом Артахо. Не виявлено з чиєї ініціятиви конгресмени відвідали Франка, на його власне запрошення, чи за старанням конгресменів.

АВСТРІЯ ЧЕРГОВОЮ ЖЕРТВОЮ СОВЄТІВ

БРИТАНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИСПІШЕННЯ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Лондон, 8 жовтня. — Інформації британського міністерства закордонних справ вказують, що Австрія призначена на чергову жертву большевицького імперіялізму. Своїм становищем в справі мирового договору та своєю політикою Совети вже витворили якраз таке положення, яке їм потрібне на створення „нової демократії", іменно комуністичної диктатури в цій країні. На це вказувало б теж проголошення „зрадниками" австрійського президента Реннера та Адольфа Шерфа в недавному маніфесті нового Комінтерну. На Австрію робиться теж відповідний натиск з боку її комінтернівських сусідів, Чехословаччини і Югославії. В британських урядових колах сьогодні заявили, що на найблищій конференції Ради закордонних міністрів, яка почнеться тут 25 листопада, британський міністер буде домагатися приспішення мирового договору з Авсрією, як це він вже робив на конференції в Москві та проти чого рішучо противиться Советський Союз.

КОМІНТЕРН ДІЄ: ОСОБИСТА НАПАСТЬ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА.

Рим, 8 жовтня. — Розпочату в Москві акцію особистої зневаги президента Злучених Держав Америки продовжує вести відновлений перед кількома днями большевицький Інтернаціонал, що виразно проявилося сьогодні в бандитському виступі італійських комуністів. Їх орган „Уніта" надрукував на першій сторінці велику статтю, повну грубої лайки та безпідставних обвинувачень проти президента Трумана. Президентові закидається, що він є членом „КуКлакс Клану", обсипуючи його всілякими іншими брехнями та лайкою.

ПАПА ПІЙ: ПРОТИ ВОРОГІВ СПРАВЕДЛИВОСТИ ПОТРІБНА СИЛА.

Кастель Ґандольфо, Італія, 8 жовтня. — Папа Пій XII. заявив сьогодні членам американського конгресового Комітету Військової Служби, що впертих ворогів справедливости можна тільки силою унешкідливити для загалу. Недавно Папа остерігав представників Американського Леґіону, що „безкровна боротьба" за введення в життя Хартії Прав може бути програна. Теперішнє положення Папа порівняв з Хрестоносним походом в 1571 р., коли „потуги, які репрезентували християнську цивілізацію, зєдинилися, щоб перемогти величезну загрозу зі Сходу".

„МЕРТВА ТОЧКА" НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОНДОНІ.

Лондон, 8 жовтня. — Тільки що зачалася тут конференція заступників міністрів закордонних справ чотирьох потуг в справі дальшої долі бувших італійських колоній, і наради вже й тут опинилися в „мертвій точці" з огляду на становище Советів. Непорозуміння виринуло вже в справі процедури. Головною спірною точкою є проблема комісій, які мали б вислухати опінії заінтересованих народів. Західні союзники вважають, що вистачить одна комісія, а большевики домагаються двох.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ НА ПОСЛУГАХ КОМІНТЕРНУ.

Берлін, 8 жовтня. — Негайно після проголошення нового Комуністичного Інтернаціоналу, німецькі комуністи, очевидно за директивами з Москви, почали мобілізувати свої сили для сільної протиамериканської акції. Їх головним завданням буде поборювати Плян Маршала у відбудові Німеччини, саботуючи і виповідаючи боротьбу проти господарсько-промислової політики західних союзників.

ЙОВАНОВІЧ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 9 РОКІВ ТЮРМИ.

Білгород, Югославія, 8 жовтня. — Югославський суд проголосив сьогодні вирок на провідника сербської Аґрарної партії, Драґолюба Йовановіча, судженого за „зраду" і „шпигунство". Йовановіча засуджено на 9 років примусових робіт.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС В БОЛГАРІЇ.

Софія, Болгарія, 8 жовтня. — Недовго після повішення провідника болгарської проти-комуністичної опозиції, Миколи Петкова, тут сьогодні почався найбільший досі політичний процес проти здогадної таємної військової організації „Військовий Союз", що мала підготовляти протикомуністичний переворот. На лаві відсудних засіло 39 обвинувачених, головно високих військових старшин.

ПРИНЦЕСА ЮЛІЯНА РЕҐЕНТКОЮ ГОЛАНДІЇ.

Амстердам, Голандія, 8 жовтня. — Завтра тут відбудеться церемонія заприсяження реґенткою Голандії принцеси Юліяни. Вона заступить хвилево місце королеви Вільгельміни, що лікується з легкого занедужання.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З НАУКОВИМ ПІДХОДОМ ДО ВАЖНОЇ ПРОБЛЕМИ

Вдержиться американський спосіб життя і думання та американська господарська система зі свобідною конкуренцією, чи мусить прийти їй кінець, як заповідає Кремль?

У своїй подавляючій більшости американці переконані, що їхня система, не зважаючи на її недомагання, куди ліпша від усіх інших і тому думають, що їм не грозить з цього боку ніяка небезпека. Ця певність побудована не тільки на сліпій вірі у свої сили й успіхи, але теж на тому, що в Америці з одного боку видумують і випробовують що раз нові поліпшення в промислі й бизнесі, а з другого намаються наладнати відносини між робітництвом і працедавцями в такий спосіб, щоб усунути всяку боротьбу між ними. Як знаємо, саме на цю боротьбу між робітниками й працедавцями покладають усі надії Совети. Тому їхні прислужники, американські комуністи, докладають усіх зусиль, щоб ця боротьба продовжувалась.

Це добре знають розумні провідники американського промислу, бизнесу, як і праці та роблять заходи, щоб таку боротьбу цілком припинити.

До розвязки цеї проблеми притягнено теж науковців, які працюють по різних університетах, у яких створено для цеї цілі дослідні інститути, вдержувані фондами, які складають бизнесові корпорації й робітничі юнії. Ці інститути є зі собою у звязку через Сошйел Саєнс Рісерч Кавнсил (Дослідча Рада Суспільних Наук), яка координує їхню працю.

У недавно виданій брошурі цеї Ради кажеться, що напруження, яке існує між робітниками і працедавцями, є наруч комунізмові й фашизмові чи подібним до них рухам, які мають у своїх основі ненависть і нетерпимість. Далі кажеться, що цеї проблеми не може розвязати ніяка одна людина чи група, ніякий бизнесмен, бо він заінтересований головно зисками, ні ніякий робітничий провідник, бо він думає головно про підвишки заробітних платень, ні теж ніякий науковець, бо він занятий головно різними теоретичними доктринами.

Американська господарська система, пише Росел Портер, не є власністю промисловців чи бизнесменів, а тільки частиною американської спадщини вільного товариства, яка вдержиться або пропаде разом з іншими свободами, включно зі свободою праці. Проти американської системи свободи поведено тепер величезну пропаганду, якою керує Москва. Так повстала боротьба ідей, в якій станули проти себе: свобода проти тиранії. Комуністична ідея спирається на насиллю і давленню людських думок. Американська ідея це віра в спосібність народу свобідно розвязувати різні проблеми шляхом дискусій і співпраці. Тому теж Америка привязує таку велику вагу до інтелектуалів, яких завданням подавати обєктивну інтерпретацію, між іншим і в таких справах як робітничі й бизнесові. Тому вона вимагає від науковців та робітничих і бизнесових провідників, щоб вони були свідомі свого великого завдання і збирали факти та подавали обєктивну правду, а як так станеться, то певно буде розвязана мудро й справедливо теж і справа відносин між працею та капіталом, між працедавцями і робітниками.

Советські „дипломати"

Загальне Зібрання Організації Обєднаних Держав в теперішній структурі дає, між ін., представникам всіх 55 країн можність приглянутися дещо блище й собі взаємно. Кожний делегат репрезентує свою країну і його поведінка є такою самою характеристикою його країни і його народу та політичного режіму, як його виступи виявом політичної думки його уряду. Буває, що власне поведінці представників Зібрання приглядається з більшою увагою, ніж прислухується їх промовам.

Загальну увагу тут звертають советські **делегати** і вони справді є гідними представниками своїх урядів та своїх політичних режімів. Вся їх поведінка, від приходу на залю нарад починаючи і на їх виступах кінчаючи є свідоцтвом найбільшого примітивізму, неотесаности і в багатьох випадках справжнього дикунства. Вони не знають і не респектують найбільш елементарних засад парляментарности, не згадуючи вже про загально прийняті норми чемности та „доброго виховання" взагалі. Виховані найчастіше в підземеллю та вишколені на забріханих, демаґоґічних комуністичних мітинґах, вони гарячкуються, попадають в незрозумілий на заході патос і поводяться як останні вуличники. Це головно ті, що ще не мали часу й нагоди приглянутися та познайомитись з життям та товариськими формами культурного заходу. Ці большевицьк і „новики" викликують загальне співчуття в свому невіженстві та забріханості. Поза нарадами інші ставляться до них вибачливо, як до великих дітей, виказуючи їм всі товариські чемності, яких вони ані не розуміють, ані не оцінюють.

На теперішній сесії Генеральної Асамблеї дипломатичну комуністичну „спільноту" очолює старий комуніст Вишинський. Він теж надає тону всім виступам советських сателітів. Звертається увагу, що комуністичні „дипломати" цілком „вилазять зі шкіри". Під час промов вони розмахують руками, виголошують патетичні заяви, надробляючи цим повну неспроможність піддержати свої твердження, чи домагання річевими аргументами. Вони не знають і не розуміють жарту, ані цих т. зв. дипломатичних тонкостей, якими так радо користуються західні дипломати. В дискусіях большевики втрачають цілком нерви і на річеві закиди, чи аргументи західних дипломатів, вони зі засади відповідають напастями і обидами та дикими особистими зверненнями. Тільки добрий гумор західних дипломатів не дозволяє большевицьким аґітаторам в дипломатичних фраках перемінити форум міжнародної організації в диковинне збіговище неотесаних вуличників.

Можна б навести безліч прикладів з таких советських „дипломатичних" **виступів**. Згадати б тільки за останній виступ югославського большевика під час дебат в грецькій справі в Політичному Комітеті. Свою промову він виголосив в такому тоні, що предсідник мусів прикликати його до порядку. Опісля, як говорили інші, він ввесь час перервав, викрикуючи в гучномовець всілякі грубі завваги. На завваґу предсідника, що на це не дозволяється, він заявив, що він сам собі дозволить.

Ще більш характерним для советських „дипломатів" може послужити випадок, як польский делегат в Раді Безпеки, обговорюючи індонезійську справу, нагло звернувся до британського представника, називаючи його „пане Проблема!" та опісля поправляючись: „Я думаю: пане Президенте!"

Поодинокі західні делегати висловлюють думку, що під час виступу советських представників на залі нарад завжди повинен би бути приявний психолог, щоб могти слідкувати за тими дивними проявами такої ж дивної людської ментальности. Але це дивуються тільки ті, що ще не мали нагоди познайомитись особисто з цілою советською системою. Ці, що її знають, кивають головами і, правдоподібно, тільки соромляться, що доля і обставини заставили їх взагалі мати до діла з категорією людей, які своєю поведінкою та своїми словами заперечують свою приналежність до культурної, цивілізованої людської спільноти.

Микола Чубатий.

Микола Матвіїв-Мельник

(1890-1947)

Поміж нами, на американській землі у Ню Гейвен, у стейті Конетикат, помер Микола Мельник, західно-український письменник та поет, який писав під псевдонімом Матіїв. До Америки прибув недавно, бо доперва у місяці червні цього року разом зі своєю дружиною та двома доньками. По приїзді до Америки його радо прийняли в Стемфорді в Українськім Католицькім Семинарі. В часі ферій вів вакаційний курс українознавства у вакаційній домівці Українсько-Католицької Дієцезії в Стратфорді для групи сиріт, яка найшла опіку в Українсько-Католицькім Комітеті. По скінченім вакаційнім курсі поселився на постійне в Ню Гейвен, де найшов пригожу для себе працю. Там теж в неділю перед полуднем 28 вересня 1947 несподівано закінчив своє трудяще життя.

Микола Матіїв-Мельник це типовий духовий представник того покоління, яке було творцем Першого Листопада 1918. Уроджений в Яблонові на Покутті як син українського селянина кінчив ґімназію серед недостач в українській державній ґімназії в Коломиї. Покуття в останній десятці літ перед першою світовою війною було відоме як терен поширення Січей та радикального руху, що викликував живі ферменти серед молодого покоління.

На полі літератури репрезентантом того живого руху стає теж син Покуття, Василь Стефаник, недосяжний маляр душі українського селянина, а біля нього немов його молодший брат, письменник Іван Семанюк, відомий в українській літературі під псевдонімом Марка Черемшини.

Як політичний радикальний рух, що був репрезентований організатором Січей, Кирилом Трильовським, стояв під впливом міжнародної доктрини соціялізму, так творчість Василя Стефаника, духово виростала прямо з української землі, стаючи вірним портретом селянської душі. Український селянин з його солідним підходом до життя, з його глибоким привязанням до народної традиції ставав темою для Стефаника, Черемшини та тої молодої групи письменників, яка на них взорувалася.

До молодого нарибку тої групи належав також Микола Мельник, дитина покутського села, який зачав пробувати свого письменницького талану вже на університеті в Чернівцях та у Львові, де студіював українську літературу під проводом проф. С. Смаль Стоцького, Олександра Колесси та Кирила Студинського. Політичний радикальний рух його не полонив, натомість його очарував знавець хлопської душі В. Стефаник

Визвольна боротьба українського народу пірвала палкого юнака, студента університету і він вступає в ряди першої новочасної української армії — Українських Січових Стрільців. Згодом бере участь в польсько-українській війні та зі зломаною душею вертає на рідну землю, коли проти сильнішого ворога „встоятись не було сили". Микола Мельник стає письменником тої героїчної, хоч невдатної, боротьби за визволення і у своїх творах — новелях та поемах — малює українське самостійницьке окруження.

Василь Стефаник, провідник того письменницького руху малюючи душу українського селянина переходить в тих часах від побутових та психольоґічних картин до загально національної тематики. Галицький селянин, що передше серед своїх злиднів і світа Божого не бачив, тепер по визвольній війні стає горожанином української держави, що зубами боронить рідної землі. Подібний розвій бачимо також у Миколи Мельника. Від картин побутових селянського життя у своїх творах прози та поезії переходить він до тем загально-національних.

Такий розвій значать твори Миколи Мельника, „По той Бік Греблі", „Крізь Дим та Згар", „За Рідне Гніздо", „На Чорній Дорозі" та інші.

Покійний пробував теж своїх літературних сил в ділянці поезії: „На Ріках Вавилонських", „Пожовклий Лист", „Ефіялт" та „Іларіон". Десятки його дрібних творів порозкидані по галицько-українських часописах тай ледви чи нині вже хто є в стані їх позбирати в одну збірку поетичної спадщини Миколи Матієва Мельника.

З бурливих часів української визвольної боротьби вийшов покійний зі сильно надшарпаним здоровлям, що його не був в силі відреставрувати серед недостач у житті галицького інтелігента. Микола Матіїв-Мельник працював як ґімназійний вчитель по приватних ґімназіях „Рідної Школи" в Чорткові, в Станиславові та вкінці в ґімназії СС Василіянок у Львові аж до вибуху Другої Світової Війни.

Після большевицької навали на Західну Україну Покійний виїхав на захід та опинився в Зальцбурґу під американською окупацією, звідки прибув до Америки. В Зальцбурґу бере живу участь в організації „Спілки Українських Науковців, Літератів та Мистців", яка обєднала 73 діячів української культури з усіх частин України. В ній повнить він аж до свого виїзду за океан уряд секретаря.

Покійний Микола Матіїв Мельник був людиною чутливої вдачі та скромний в цілому свому поведенню. Мав теж музичний талан та був добрим диригентом шкільних хорів в научних заведеннях, де працював.

Прибув до Америки з гарячим українським серцем та охотою працювати для дорогої справи української нації тут за морем. Зараз в перших днях приїзду навязав контакт з Комітетом Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури, який помагав йому у приїзді до Америки та розпочав заходи, щоб придбати хоч кілька афидевітів серед свого окруження для товаришів праці на скитальщині. Серед тих сердешних зусиль помер ненадійно далеко від рідної землі, яку так гарячо любив.

Похорон Покійного Миколи Мельника відбувся в середу 1. жовтня б. р. при участи пятьох священиків, з яких двох о. декан Баландюк та о. Борса були учнями покійного. В погідний осінний день на перефеpіях університетського міста Ню Гейвен спускали у сиру могилу українського письменника та патріота. З далека виділи вершки готицьких будівель Єйльського університету, довкола осінний пожовклий лист буйної ще зелені. Здавалося б вимріяне місце для письменника прийти до душевної рівноваги та почати наново свою літературну творчість.

Того теж Покійний Микола Матіїв Мельник напевно цілою душею бажав. Поезії останних днів зі сильним релігійним забарвленням були відзеркаленням тої зболілої душі скитальця, якій не судилося вже повернути до нової творчости.

УРЯД ВІДКРИВ ПІДРОБЛЕНІ ДОЛЯРИ ПРИ ДОПОМОЗІ СКИТАЛЬНИКІВ.

У Вашингтоні оприлюднено подробиці про рейд французької поліції на тайну друкарню американських **долярів**, де приловлено підроблених американських грошей на суму $2,545,200. Ця історія дуже складна, а вона починається від переміщених осіб, які прибули до Злучених Держав і тут пробували вложити до банку американські доляри. В банку пізнали, що це фальсифікати і негайно влада почала акцію. З Америки проcліджено, що підроблені гроші прийшли з Марсилії, у Франції. Туди поїхали американські детективи і негайно взялися до праці на спілку з французьким урядом. Детективи вернулися вже до Вашингтону й переповідають подробиці з своєї праці.

Перед трьома місяцями водночас появилися підроблені американські гроші у виді 50 і 100-долярових банкнотів в Америці й Англії. Американські детективи, виїхавши до Франції порозумілися з американською військовою тайною поліцією і вона закупила якусь кількість підроблених американських банкнотів. Ці банкноти навели на слід тайної друкарні, яка містилася в лісній хаті коло Еґій, недалеко Марсилії. Французька поліція виконала рейд на цю хатину і, обступивши її з усіх боків, приловила сторожа. Сторож мав лише малу кількість грошей, але виявив, що сама друкарня вже перенесена до недалекої місцевости. Туди поїхала поліція й американські детективи і, обступивши хату, приловили друкарню й готові плити для друку долярів. В друкарні був фаховий друкар, якого арештували. При ньому найдено готові підроблені гроші в сумі $2,545,200.

Загалом, як досі можна було ствердити, приловлено в Америці біля $12,000 з тої друкарні. Приловлений **друкар** стане перед французьким судом. Він підозрівав, що поліція є на його сліді, бо деякі літографічні форми до підроблювання грошей, закинув в недалеку річку.

Тайна американська служба стверджує, що підроблені гроші є справді знаменито виконані. Досі приловлено цих грошей на $2,000,000, а з приловленими в друкарні це дає суму близько $5,000,000. Слідством в Вашинґтоні завідує голова відділу Тайної Служби Джеймс А. Малоні і його заступник Джан Мек Ґрат.

СТЕПАН ЛЮБОМИРСЬКИЙ

ПРОГРАНА ЛЮДИНА

4)

І не жлучи відповіді, відкинув свої тички таким жестом, якби прощався із життям. Відіпняв дошки і вже, не ждучи, не надумуючись, зісунувся зі стрімкого берега. На лід, що нерівно замерз на бурхливій, звичайно, воді потока. Потягнув дошки за собою, перекинув їх на другий, нижчий беріг. Відтяв собі шлях до лісу, зате відкривав шлях до зізду в далеку, Вовчу долину, куди ворог міг за ним гнатись довго і безпечно. Гнатись, але не стріляти... Бодай не цільно, у зізді.

Коли похилився над скорченим тілом, не бачив вже Льва. Не звертав на нього вже уваги. Чув тільки, як завмерли у віддалі відголоси лайки, спазматичної, злющої лайки боєвика...

Не звертав на це уваги. Дівча було непритомне. Відіпняв поломані дошки, відкинув їх геть і підірвав непорушне тіло. Відчував просто на раменах, як наростає небезпека ворога, як маліє спасенна віддаль між ними...

Лід видержував. Мороз скував залізом бурхливе плесо. Це дозволило Сильвестрові видряпатись на протилежний беріг, видобути туди дівчину. Без надуми припняв свої дошки і раз тільки кинув оком в напрямі погоні.

Аж стерп.

Шнурок перемінився в поодинокі великі, людської подоби постаті, що заїздили півколом до потока. Вистане їм перейти цю перешкоду і пуститись легко в погоню. Зловлять. А коли зловлять, тоді... Сильвестер знав, що саме його жде. І це сотворіння в його раменах. Чуже кохання.

Проте з енергією останніх клаптиків надії шубовстьнув собою у стрімкий, хоч гладкий зізд. Льва не бачив давно, зник у іншому напрямі. Перед собою бачив тільки тікаючу снігову пустиню і майбутність, таку непевну, як і важку. У раменах спочивало півмертве тіло і Сильвестер мобілізував сили, щоб вдержати його, вдержати бодай так довго, доки перша заслона не дасть йому змоги відпочити і здержати погоню.

У вухах шумів вітер. Не бачив і не чув нічого поза собою. Не бачив, як хижим вовком перескочила через потік ворожа стежа. Не бачив, як ізза гори, що остала далеко поза ним, виринула друга, міцніша, на підмогу. Не знав, що сильце замикається тісніше і тсніше...і

Відчував тільки, що подвійний тягар на дошках несе його із шаленою швидкістю у даль. Шум дерева на сніговій, примерзлій поверхні грав у ньому всіми тонами морозної погоні.

Втеча...

Звичайно не тікав. Звичайно ставив чола. Боровся. Любив боротьбу, любив риск, це у нього стало другим життям. Як у всіх мешканців тих гір. І сьогодні не виставляв би плечей на непевну долю, як би не...

Дівчина. Вірка. Яке це дивне часом. Скільки він перевів тих звязкових через гори, скільки медсестер переслав на вишкіл на Словаччину, скільки дівчат, що мали різні, найдивніші навіть завдання, а з ніякою не мав стільки клопоту, що із цією. Якщо цей клопіт був тільки звичайним клопотом.

Дивно це все складається. Спершу Лев впирається брати її із собою. При цьому Сильвестер не то що протестує, але називає Льва кромішнім ідіотом, якщо він їдучи з важними паперами обтяжує себе ще іншою особою. Лев сміється і перечить:

— Не бійсь, все в порядку... А я хочу, щоб вона була безпечна... Мені булоб легше навіть згинути, як би вона була безпечна...

Сильвестер здвигав тільки раменами. Потім, вже в дорозі, Лев звернув два рази увагу на те, що Сильвестер дарував дівчині кілька ковтків руму, звичайного, дурного руму і з того менту Лев як би відмінився. Вся його ніжність супроти неї зникла і він став не то що суворий, але просто грубий супроти своєї дівчини. А Сильвестер глядів на те все і сміявся в душі з людських слабостей. Так, сміявся... та не тепер.

В цій хвилині так виразно засвистіло щось над головою, що навіть шум вітру не скрив небезпечного звуку. Куля майнула побіч. І то не одна. Ворог бив по ньому з кулемету.

Разом із свідомістю обстрілу Сильвестер зразу привів у дію засоби охорони. Легким луком спрямував більш вправо, де долина ставала щораз вужчою, щоб від ослоною високого берега зникнути ворогові з очей. Хоч би на короткий час. Щоб бодай зорієнтуватись в положенні, бо не знав в цій хвилині навіть, як далеко за ним погоня. Часом здавалось йому, що набої прошивають його тіло — в таких моментах горіла вогнем думка про тягар у раменах. Про неї. Про чуже дівча. Що йому до нього? Але віддати її живу ворогові в руки?... Ніколи. Сильвестер знав, що його револьвер на поясі і що він все ще встигне витягнути його, вбити її одним стрілом а другим покінчити зі собою. Інакше бути не може.

(Дальше буде).

З життя української еміграції

НІМЕЧЧИНА.

Літературний вечір у Мунстері.

В просторій залі українського табору в Мунстері (англійська смуга) відбувся авторський літературний вечір поетів Петра Карпенка-Криниці і Петра Кізка. Перед читанням творів Петро Карпенко-Криниця говорив про основні завдання втікачів в рямцях революційно-визвольної боротьби. Промовець підкреслив також важливу ролю письменника в житті нашого народу та його звязанність з долею цього ж народу. Поруч звичайних робітників, хліборобів й інтелігентів за останне чверть століття знищив ворог теж і десятки письменників, у тому числі таких талановитих, як Григорій Косинка, Олекса Влизько, Ґжицький та інші. Коли замало було тільки одного слова, письменники брали в руки зброю. Про це найкраще говорить геройська смерть в рядах УПА видатного письменника, публіциста і лікаря Юрія Липи і новеліста Йосипа Позичанюка. В німецьких катівнях загинули також О. Ольжич та Олена Теліга. Промова була закінчена словами твердої віри в перемогу нашої правди.

Після цього з читанням своїх творів виступав поет Петро Кізко, учасник визвольних змагань 1917-21 рр. Л. Козар та Петро Карпенко-Криниця, який прочитав кілька недрукованих поезій, зокрема із циклю „Повстанці".

Такі вечори, з такою ж приблизно програмою, відбулися теж у Дельменгорсті, Ґоденав, Нордгаймі та інших таборах англійської смуги.

Галендорфський драмгуртюк.

Так скромно називає себе таборовий театр у Галендорфі під керівництвом відомого артиста і режисера М. Тагаєва. Але, на думку театралів і самих глядачів, цей театр найсильніший з усіх театрів в англійській смузі.

Репертуар театру різноманітний. Від вистав побутового етнографічного характеру типу „Ой, не ходи, Грицю", „Дай серцю волю", „Степовий гість", „Бурлака", історичних „Назар Стодоля", аж до т. зв. експериментальних (здебільша перекладних) пєс. З таким репертуаром відбуває цей театр свої турне по таборах англійської смуги.

Галендорфський драмгуртюк, створений на засадах театральної студії, складається в основному з молоді, що цілком присвятила себе театральному мистецтву.

При театрі існує хор, який має у своєму репертуарі до півсотні пісень українських та клясичних чужоземних композиторів. — (За „Часом").

—о—

БЕЛЬГІЯ.

В обороні робітничих прав.

Життя Християнського Синдикату Українських Робітників у Бельгії набирає розмаху. Щоденно напливають на адресу синдикату масові заяви приступлення в члени та безліч листів з різних закутків Бельгії, найчастіше зі скаргами наших вуглекопів на умови життя і праці.

Замітною подією в житті цеї організації була конференція українських представників з провідниками бельгійського Християнського Синдикату, що його секцією є наша організація. Конференція відбулася в понеділок, 8-го вересня 1947 р. в домівці бельгійської централі в Брюсселі. Проводив нею президент Синдикату п. Куль, а участь у ній взяли від бельгійців: Впр. о. кан. Кетельс, національний капелян Синдикату, голова синдикальних вуглекопів та реґіональні секретарі всіх вуглевих басейнів Бельгії, а з української сторони п.п.: К. Мулькевич, Я. Пришляк та П. Лукасевич.

Відкривши конференцію, президент Синдикату привитав щиро українських делегатів та познайомив між собою всіх учасників конференції. Після цього слідував обширний доклад голови УДК про стан українського робітництва в Бельгії. Річевий доклад, опертий на матеріялах з терену, відкрив перед слухачами ненормальності та болячки робітничого життя і викликав сильне враження. Дальшу програму виповнили звіти поодиноких секретарів та жива дискусія над докладом і звітами. У висліді корисної для обидвох сторів виміни думок узгіднено плян та техніку співпраці української секції з органом бельгійського Християнського Синдикату.

Наради закінчено молитвою. У підсумках підкреслено, що християнська мораль, яка лежить в основі праці Християнського Синдикату, дає запоруку оборони прав українського робітництва нарівні з бельгійським.

Нові станиці культурного життя.

Орню.

День латинського Успення П.Д.М. — 15.8.47 остане для українських робітників в Орню своєрідним національним святом. В цьому дні відбулися там основуючі Загальні Збори Філії УДК в Бельгії, що матимуть переломове значення в житті місцевого робітництва. З розсіяної й розбитої маси перетворилися українські робітники в Орню в організовану духову сімю, що високо держатиме прапор національної чести та здобуватиме свої права на чужині.

Збори пройшли при великій участі робітників, між ними також жінок. По докладі відпоручника Централі і зясуванню статута та правильників обрано такий склад Проводу Філії: голова — Микола Товарянський; м.-голова — Володимир Кричунович; секретар — Федір Юрків; скарбник — Микола Олінчук; бібліотекар — Осип Сторожук. До контрольної Комісії ввійшов Степан Кузима та дві жінки, Розалія Боярська і Розалія Ілиняк.

Почесть, а радше тягар обовязку припав якраз ініціяторам оснування Філії, а це найкраща запорука успішного розвою організації.

Курсель.

Філія УДК при праці.

Недавно основана Філія УДК в Курсель стає до праці. Першим її проявом було „Свято Зброї", відсвятковане 31 серпня ц. р. В програму свята увійшли: вступне слово, що його виголосив інж. Клос, доклад про свято, відчитаний Поредком В. та деклямації Даха О. та Нагурського І.

Зольдер.

В неділю, дня 31 серпня 1947 р. о год. 14-ій, відбулися в Зольдері засновні збори Філії УДК в Бельгії. В житловім бараку зібралися около 50 вуглекопів, щоб створити здорові основи зорганізованого життя на чужині.

Збори скликав ініціятивний комітет і з його рамені голова відкрив їх коротким вступним словом. Зборами проводив інж. П. Савчин, а секретарював І. Осолінський. Доклад про значення і завдання УДК виголосив секретар Централі. Він пояснив також статут і правильники. Негайно зголосилося в члени УДК понад 40 осіб. До проводу Філії вибрано найкращі одиниці на чолі з Р. Горницьким.

Живе зацікавлення проявили також робітники для синдикальних справ. Багато з них приступило в члени Християнського Синдикату.

Найбільш дошкульною перепоною для розгорнення культурно-освітної праці являється брак відповідної домівки.

Нанін.

„Свято Зброї".

31 серпня ц. р. відсвяткувала Філія УДК в Нанін скромно „Свято Зброї". Філії бракує ще сил до праці, немає диригента, який зорганізувавби відповідний хор, а в додатку бракує відповідної салі для імпрези. А всеж таки свято відбулося. В програму свята увійшли: вступне слово, що його виголосив Бойко В., культ. освітній референт Філії, та його ж реферат про „Свято Зброї". Дальше слідували деклямації. Свято закінчено національним гимном. — (За „Вістями").

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Відділ:	Жертва:
Julia Kostecka, передплатниця	$ 3.00
Йосиф Зазуляк, передплатник	3.00
Антін Дубина, предпл.	2.00
Василь Саїв, предпл.	2.00
Max H. Serna, передпл.	1.00
З весілля Івана Прокопчука (Дітройт)	5.00
1 Марія Донцак	1.00
8 Михайло Дучинський	1.00
12 Barbara Ciuryk	2.00
21 Michael O'Krepki	2.00
25 Д-р Л. Мишуга	5.00
25 John Stogryn	3.00
25 Роман Микола Чапельський	2.00
27 T. Kushnier	3.00
29 Trus Teofil	2.00
39 Михайло Мерва	5.00
39 Nicholas Szpak	2.00
39 Іван Писнак	2.00
39 Laba William	2.00
42 Suschinsky Blazy	2.00
44 Лука Демчук	3.00
44 Василь Шишка	2.00
45 Dr. Emil L. Harasym	10.00
45 Михайло Сампара	2.00
51 Steve Hlynosky	5.00
57 Йосиф Дзямба	5.00
57 Стефан Палка	2.00
57 о. Михайло Мартинюк	2.00
57 K. Warenycia	2.00
57 Марія Задра	1.40
58 John Struz	2.00
62 Михайло Черкас	2.00
69 Dmytro Kefor	2.00
69 Іван Бойчук	2.00
70 Петро Чопик	3.00
70 Антін Онисик	2.00
70 Петро Костик	2.00
76 Stefan Mryglod	2.00
77 John Aleksander	3.00
85 Он. Косьтюк	2.00
81 Iwan Iwanuk	3.00
89 Василь Павлюк	2.00
91 Семен Кутяк	2.00
93 Михайло Прус	2.00
99 Петро Герман	2.00
99 Михайло Балко	2.00
100 Михайло Чубатий	2.00
Paul Wasylyk	5.00
John Kikina	5.00
Анна В. Хомяк	3.00
Володимир Жайда	3.00
John Smith	3.00
Михайло Трутко	3.00
Василь Рудик	2.00
Daniel Lun	2.00
Анастазія Теканюк	2.00
Michael Fedoriw	2.00
Joseph Skozypic	2.00
Aftan Pupchyk	2.00
John Klein	2.00
Rose Matusko	2.00
John Kniazky	2.00
Микола Галатин	2.00
N. Lalka	2.00
Михайло Рапач	2.00
John Ursiak	2.00
Н. Н.	1.00
Василь Чудик	1.00
П. Юркевич	1.00

Відділ:	Жертва:
104 Андрій Возьний	2.00
104 Michael Konikewich	2.00
105 Михайло Стасевич	20.00
105 Стефан Слободян	5.00
105 Томас Слободян	1.00
106 Gustaw Jacob Seweryneki	3.00
106 Іван Рібий	2.00
112 Анастазія Нагірна	1.40
117 Николай Старущак	2.00
123 Анна Нетяга	2.00
127 Теодор Кривий	7.00
127 Harry Stec	2.00
130 Harry Mykytyshyn	5.00
130 Michael Wroblewski	2.00
130 Николай Дебельський	2.00
130 Peter Leszczuch	2.00
130 Яків Лошков	2.00
133 Myron Lytwyn	10.00
133 Данило Мотуз	2.00
133 Simeon Gayda	1.00
137 Zahar Zahaczewski	2.00
137 Микола Підгайний	2.00
140 Анна Тимник	2.25
142 Dmytro Fortuna	2.00
143 Anna Samodel	2.00
147 Іван Федорак	2.00
155 Анна Пикус	2.00
156 Harry Hanych	2.00
158 Frank Zvir	2.00
158 Теодор Сорока	2.00
158 Михайло Більський	2.00
161 Thomas Mazurick	2.00
161 Михайло Пиндак	2.00
165 Dr. Miroslaw Siemens	5.00
168 Марко Матвійців	3.00
170 Василь Томчук	2.00
170 Onufer Popyk	2.00
170 Павло Мелень	2.00
179 Добромільський Михайло	2.00
182 Michael Fill	2.00
193 Николай Тутка	2.00
195 Astrab Andrey	2.00
198 Іван Александрович	2.00
204 Андрій Ґелетій	25.00
204 Josephine Gibbons	2.00
204 Kostick Michael	2.00
204 K. Bohaczyk	2.00
206 Дмитро Бойко	2.00
207 Дмитро Атаманюк	2.00
210 Михайло Франко	5.00
215 Мих. і Анастазія Кердел	5.00
217 Іван Сенявський	2.00
218 Мих. Стахура	2.00
220 Григорій Гарасим	2.00
221 B. Pelechowicz	5.00
221 Дмитро Водзянський	2.00
221 Nicholas Bahrij	2.00
221 Йосиф Чайковський	2.00
221 Д. Стравняк	2.00
223 Михайло Кравчук	2.00
223 Григорій Ґулька	2.00
227 Martha Parichuk	2.00
229 Михайло Дутчак	10.00
230 Іван Павловський	2.00
234 John Hrabar	2.00
237 Elyk Wolk	2.00
238 Іван Єагоруйко	3.00
238 Michael Scholar	2.00
238 Данило Селінський	2.00
238 Данило Бортник	2.00

Що писала "Свобода" тому 40 років?

10. жовтня 1907 р.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В АМЕРИЦІ.

На днях почав виходити в Ню Йорку новий український часопис „Американський Голос". Друкується фонетичним правописом і коштує річно $1:50. Досі вийшло два числа. Полишаючи детайлічне обговорення до наступного числа, вітаємо щире нового товариша на народній ниві.

МОЛОКО В НЮ ЙОРКУ.

Від 1. листопада б. р. буде коштувати в Ню Йорку молоко по 10 ц. від кварти. Усі більші молочарські фірми змовилися, щоб визначити таку високу ціну з огляду на зростаючу недостачу молока і зростаючі кошти достави.

В СПРАВІ МІГРАЦІЇ НА ПОЛУДНЕ.

В останніх часах збоку інтересованої капіталістичної класи робляться зусилля, щоб бодай вчасті струю еміграції звернути з Европи до південних стейтів Злучених Держав. Тут іде про підпирання капіталістичних інтересів. Европейських емігрантів треба перестерегти перед еміграцією на полудне. На полудні сьогодні ще відносини такі, які дадуться хіба порівнати з відносинами в надбалтійських або польських провінціях в Росії і то перед знесенням кріпацтва. Про якубудь правну охорону робітника там нема мови. Нащадки колишніх плянтаторів злучилися з фарисейськопобожними капіталістами Нової Англії і створили ідеальне поле для безмежних і найбрутальніших метод визиску й розбою. Про ці відносини пишеться в магазині „Найнтінт Сенчурі" за серпень б. р.

ВІСТІ З РІО КЛЯРО В БРАЗИЛІЇ.

Перед 4 роками заложено стацію залізниці С. Павльо-Ріо Ґранде, котра переходить через нашу колонію. При цій стації закладається містечко Морешаль Молет. Маємо тут уже 7 крамниць: 2 бразилійські, 2 польські і 3 українські. До того є мясарня, 3 шевські варстати і 1 кравецький. Є також коршми, де люди марнують свій час. Спроба заложити українську школу досі не вдалася. Думаю, що як наша молодь доросте, то швидше візьметься до народнього діла. — Михайло Бабірецький.

Відділ:	Жертва:
239 Martin Neczypor	2.00
253 Andrusik John	3.00
256 Anna Korzun	2.00
257 о. Александер Улицький	2.00
259 Семен Ментус	2.00
259 Анна Ментус	2.00
266 Ева Федишин	10.00
266 George Hrycaj	2.00
266 Ігнатій Бабак	2.00
266 Петро Дворянин	2.00
268 Петро Омелян	2.00
271 Григорій Левуш	5.00
274 John Kohut	2.00
276 Лука Ґалиш	1.00
280 Анна І. Урманець	2.00
281 Михайло Гриник	2.00
288 Nicholas Kindzerski	2.00
295 Григорій Мончак	2.00
296 Іван П. Федан	5.00
300 Humen Fedor	2.00
315 Осип Білоган	2.00
320 Joseph Kopilak	2.00
322 Helen Segin	3.00
325 Lobur John	2.00
325 Михайло Лех	2.00
326 Болеслав Сініла	2.00
323 Karol Stankiewicz	2.00
331 Чопек Панько	2.00
344 Микола Костюк	2.00
347 Jacob Radzyniak	2.00

Відділ:	Жертва:
351 Тимофтей Удут	2.00
352 Юлія Савицька	2.00
359 Anthony-Stefania Gulka	6.00
360 Mary Hrynko	2.00
361 Goral Wasyl	5.00
361 Драган Іван	5.00
361 М. Мурашко	5.00
361 Michael Makarchuk	5.00
361 Paul Kowal	3.00
361 Baran Daniel	2.00
361 Марія Рокицька	2.00
361 Д. Ксьондзик	2.00
361 Hnatiw Wasyl	2.00
361 William Richards	2.00
362 Tony Sawicky	2.00
363 Михайло Луцишин	2.00
366 Sedilo Semko	2.00
369 Bohonos Joseph	2.00
371 Stephen Semaniuk	2.00
379 Тома Подола	5.00
379 Іван Мостовий	2.00
385 Микола Семотюк	3.24
356 John Lysohir	3.03
388 Nicholas Rubash	2.00
404 Iwan Serednycki	2.00
445 Степан Макітра	3.00
453 Йосиф і Катерина Шмігельський	6.00
470 Іван Леник	5.00
477 John Prystupa	2.00

Малий фейлетон.

„Совєтська тьотушка" і „американський дядюшка"

До війни у „совєтської тьотушки" з „американським дядюшкою" існували, так би мовити, конкуренційні відносини. Він, було, сідає на ровер, а вона, побачивши це, й собі на ровер та:

— Я тебе, сякий-такий буржуяко, наздожену й випереджу!

— Окей! — кивне „американський дядюшка" через плече і відразу ж пересідає з ровера на мотоциклет.

„Совєтська тьотушка" й собі пересідає на мотоциклет та:

— Я тебе, сякий-такий капіталісте, наздожену й випереджу!

— Окей! — знову кивне „американський дядюшка" через плече і вже пересідає з мотоциклета в авто.

Трохи не двадцять пять років „наздоганяла" та „випереджала" „совєтська тьотушка" „американського дядюшку", але нічого з того не вийшло: лишилася волоктися в хвості. А як вибухла війна, вона й зовсім упала в скруту: ледве встигла тікати в напрямку Уралу. Бачить — біда! Звертається до „американського дядюшки". І вже не „сякий-такий буржуй", не „сякий-такий капіталіст", а:

— Любий, дорогий, милий американче! Візьми мене, серденько, коли не на авто, то хоч на американський віз...

— Окей! — сказав „американський дядюшка" і посадив „совєтську тьотушку" на свій віз.

Кілька рокін возив він „совєтську тьотушку" на американському возі. Ну, а як кінчилася війна, зсадив її з воза та й каже:

— Любила кататися — люби й грошики платити!

— Грошики? — вирячила вона на нього очі. — За віщо ж то?

— За те, що й тебе возив. Заплати мені 11 мільярдів долярів.

„Совєтській тьотушці" і в носі від цього закрутило. Вона, десь певно, гадала, що „американський дядюшка" возить її заради її прекрасних очей, а тут раптом: плати 11 мільярдів! Надулася „совєтська тьотушка", але нема ради — треба платити.

— Гаразд! Платитиму.

— Окей. — сказав „американський дядюшка" і по-панібратськи поляпав „совєтську тьотушку" по її товстому боці.

Одне слово, порозумілися.

А через якийсь час „американський дядюшка" бере до рук гаман з долярами, вимахує ним в напрямку Европи і гукає:

— Бачите? Доляри. Можу вам допомогти. Ваші руки — мої гроші. Хто згоден — зголошуйтесь!

Почали люди зголошуватися. „Совєтська тьотушка", хоч і ніяково їй було, так само зголосилася:

— І я згодна!

Їде вона до Парижу. Починає там з іншими раду радити. Так, мовляв, і так, „американський дядюшка" обіцяє дати нам долярів, щоб ми всі відбудовувалися, міцніли та багатіли...

А хтось збоку:

— Та воно то так, — каже, — тільки ж „американський дядюшка" не просто дає нам доляри, а й хоче нас контролювати...

— Як то — контролювати? — аж не всиділа „совєтська тьотушка" — схопилась.

— А так. Він хоче, приміром, знати, куди ви, „совєтська тьотушко", витрачатимете ті доляри: чи на пудру, чи на мило, чи на одекольон, чи на якісь інші потреби вашої туалети...

Почувши таке, „совєтська тьотушка вся аж затанцювала із злости.

— Як? — каже. — Він, отой „американський дядюшка", має контролювати мою туалету? Та це ж втручання в мої внутрішні справи. Не діждеться він цього!

І хрясь дверима. Просто на аеродром подалася. Полетіла додому.

А „американський дядюшка", довідавшись про це, сказав:

— Окей! І без „совєтської тьотушки" обійдемось!

І готує вже доляри, щоб відбудовувати зруйновану Европу.

А що робить тим часом „совєтська тьотушка"? Гнівається, галасує, лається: „буржуй", „запалювач війни", „розколювач світу"...

Кажуть з нею іноді таке робиться, що кремлівські лікарі, заспокоюючи її нерви, не можуть настачити їй валерянових крапель. — (У. Вісті).

Мартин адека.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЩО ПИШУТЬ?

РАТУЙТЕ ТИХ НЕЩАСНИХ, ЯКИХ СКРИНІНГОВА КОМІСІЯ ПОЗБАВИЛА ДОПОМОГИ І ОПІКИ.

Від одного зі скитальців, який недавно прибув до Злучених Держав, одержали ми листа з проханням, щоб його надрукувати. Хоче, щоб його надрукували часописи в стейтах і Канаді й тим звернули увагу на нагляну потребу ратування тих українців на скитальщині, яких позбавлено несправедливо скитальчих допомог і опіки. В цьому листі пишеться таке:

* * *

В американській зоні в Німеччині скринінгова комісія позбавила багато Д. П. допомоги і оставила їх на ласку німців, а це означає голодову смерть. Найгірше в цьому те, що позбавлено їх цеї допомоги несправедливо.

В січні 1947 р. прибула до Розенгайму біля Мюнхену Скринінгова Комісія, щоб перевести провірку, хто з Д. П. може далі користуватись допомогою УНРРА, а кого треба викинути, себто змусити таким чином вертати до Совєтів. Провірку зачали від табору „А", Інштрасе 43, в якім мешкало 236 осіб, українців, які пережили найрізнородніші націстські знущання в концентраційних таборах. Допити вели: один поручник і два вояки з Армії і два представники УНРРА, мисс Генрі та Гершкович. Усі в таборі були свято переконані, що провірка випала справедливо, бо не було ніяких причин, щоби думати інакше. Та сталося навпаки. По двох днях допитів неофіційно розголошувано, що позбавлено опіки 6 осіб. Дня 2. травня прибули американські вояки з автами і обложили табір. Потім прочитали вислід скринінгу, яким позбавлено опіки 65 осіб, самі родини з малими дітьми. Наказано їм бути готовими до виїзду, а хто відважиться опустити табір, той буде арештований і відданий під суд. По двох годинах приказали тим особам сідати до авт. До кожного авта призначили вояка з крісом, готового до вистрілу. Так рушили ці люди в дорогу в незнане. Люди мов мертві, бо думали, що їх віддадуть у руки большевицької комісії та відішлють „на родіну". Та заки ці люди сіли на авта кожний приготовив собі щось таке, щоб можна собі ним заподіяти смерть, якщо будуть їх видавати большевикам. Були переконані, що краща смерть, ніж поворот „на родіну". Авта рушили і кожний слідкував із запертим віддихом, куди їдуть, чи не на схід. По годині їзди, в часі якої збирали ще інших таких самих нещасливців по інших таборах, авта рушили в напрямі до Мюнхену. Усім стало лекше на серці, це, як казали, мабуть таки не в совєтський бік. По двох годинах привезли нас до славного Дахау, відомого в цілім світі зі злочинів, доконуваних націстами над тими, що попадали там в концентраційні табори. Там не було місця і нас перевезли до Дурхгаинг Лягер Алях і передали німецькій адміністрації. Нас примістили в бараках, в яких давніше жили тисячами ті, що були засуджені націстами на важкі роботи. Бараки брудні з діравим дахом, так, що як падав дощ, то вода цілком заливала. Під підлогою вганяли тисячі щурів. Щоб можна було заснути, мусів хтось пильнувати і відганяти щурів. Ліжка без сінників. Місця в бараку стільки, що ледви може людина перепхатись, а жило в нім 230 осіб з маленькими дітьми. Там видали німецькі посвідки, важні тільки в таборі, а з табору не вільно виходити. Харчувались у спільній кухні, але харчі не виносили денно навіть 1,000 калорій. Рано чорна кава без цукру і 100 грамів хліба, на обід юшка зі зогнилої бульби, на вечеру юшка, така, якої в Америці певно й безрога не їла б. В лагері держать так довго, поки людина не знайде собі роботи, але де ту працю дістати. Нема до кого вдатись з жалобою, бо американська влада каже, що це до неї не належить, бо ми не є Д. П. і підлягаємо німецьким законам. Знов німці відповідають на жалоби, що ми є чужинці та є їм на заваді й повинні чимскорше забратись до своїх домів. Ми вносили жалобу до Баттольцу до команди і до начальної Команди Армії в Франкфурті, але дістали всюди відмовну відповідь. Сказали нам, що ми самовільно покинули батьківщину, тому не підходимо під опіку УНРРА чи ІРО, які опікуються тільки тими, що були насильно вивезені зі своїх країн до Німеччини. Одначе правда така, що ці особи, яких позбавлено опіки, є такими, що їх насильно німці вивезли і мають на це номери на грудях та документи, як їх переслідували націсти. До цього, що тих людей так скривдили причинився урядовець УНРРА Розенблят, який цей скринінг уплянував. Звертаюся до наших центральних Комітетів в Злучених Державах і Канаді, щоб тим людям помогли інтервенцією в американської влади та харчами і одінням, які можна посилати теж і через Червоний Хрест в Мюнхені. Я є той щасливий, що міг дістатись на американську землю. Ставши на ній вважаю своїм першим обовязком допомогти тим, що остали в таборах, бо добре знаю їхні терпіння.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо впочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

11,708 До вуйка моєї жінки Дарковенко з Чітинськ. обл., та його дітей від Сухін Сергія.

11,709 Козак Миколи з с. Боско (Сяник) від Щерба Степанії.

11,710 До тітки Шкляник Анастазії (Ляскович) з с. Монастирик (Бучач) від Ляскович Гілярія.

11,711 До кревних і знакомих з Сокирчиць (Самбір) від Юзьвяк Івана (зі скитальщини).

11,712 Левко Насті від Кармазин Івана.

11,713 Сироїжка Теклі з с. Пристань (Жовква) і Гопій Анни з с. Бутин (Жовква) від Гапій Василя.

11,715 Денис Івана, Петра і Семена з с. Ославець (Сянік) від Лапигуска Андрія.

11,716 До тети з род. Купчак Насті з с. Бахів (Перемишль) від Капко Володимира.

11|717 Тиро Миколи з с. Пятниця (Добромиль) від Манько Володимира.

11,718 а) Полович Івана, Стефана і Касі з с. Затворниця (Сянік) від Гук Юрка сина Івана.

11,718 б) Асмус Володимира від Данилевська-Матусевич Надії.

11,718 в) Кутила Івана з с. Гузелі (Лісько) від Козак Осипа с. Михайла.

11,718 г) До односельчан з с. Шляхтиниці, Чорномаз Семка від Нарольський Юліяна.

11,718 г) Перчик Николи, Анни з с. Верхня (Калуш) від Русевич Івана.

11,719 Бабяк Михайла і Дмитра від Бабяк Василя.

11,720 До сестри і шваґра Муляручк Осипа і Людмили (Єнчке) з с. Глібц (Буковина) від Бандинда Гелени.

11,721 Попіль Івана, Подульська Анни (Яворська) з с. Сільця (Самбір) від Сутцків Анни (Попіль).

11,722 Полович Марусі від Горський Маріяна.

11,723 Таращук Андрія з с. Будилів (Бережани) від Таращук Ізидора.

11,724 Гродецький Михайла з с. Дзюрдаів від Цапар Антона.

11,725 Вергун Теодора і його родини від Вергун Онуфрія з с. Хмилів (Заліщики).

11,726 Ворончак Марії з с. Підлиски Великі (Львів) від Пезуг Павла.

11,729 Горбаль Василя з с. Зічев (Львів) від Майор Катерини (Горбаль).

11,730 Шаршаневич Катерини (Витриховська) з с. Святе (Радимно) та інших з рідні від Шаршаневич Володимира.

11,731 Терпко Антона з с. Гочів (Лісько) від Капар Антона.

11,732 Вайс Михайла та рідних з с. Пелия (Сянік) від Брехун Анни.

11,733 Плихта Марії (Липніцька) від Плихта-Цапар Анни.

11,734 До рідних Скорбач Михайла, Лобай Михайла і Василя, Свереда Евдокії від Скорбач Івана.

11,735 Тризуб Івана і Михайла та Герус з Воготич від Тризуб Марії.

11,736 Мулик Андрія з с. Дзордзів (Лісько) від Цапар Антона.

11,737 Сохайський Ясько і Софії з с. Містковичі (Самбір) від Канюк Володимира.

11,738 До брата і знайомих Городецький Ілька, Величко Миколи, Семків Пилипа, Кицько Теодора з с. Болшівця (Рогатин), Саравський Пилипа з с. Поплавники (Станиславів) від о. Городинський Степана.

11,740 Саракун Онуфрія з с. Репедь (Сянік) від Чабан Дмитра син Еви (Саракун).

11,741 Борнштейн Мошка, Бренд Герша від Вейн Берка.

11,742 Павлів Петра від Ільків Петра з с. Новиця (Калуш).

11,743 До знакомих і рідних з Полтавщини з с. Шведської Могили, Терновщини і Супронівки від Передерій Григорія.

11,744 Дністран Івана і Миколи, Петришок Федя з с. Лімна (Турка) від Дністран Петра.

11,745 Сурмай Ілька з с. Гнила (Турка) від Сурмай Федора.

11,746 Джула Марії (Беркета) з с. Ренів (Зборів) від Михальчишин Петра.

11|747 Дармоць Павла з с. Могильниця (Теребовля) від Панчишин Івана.

11,748 До тітки і Гурин Івана з с. Черхова від Голубіцький Теодора з с. Урож (Дрогобич).

11,749 До рідних і знакомих з с. Хоробрoва (Бережани) від Андрусишин Степана.

11,751 Гаргай Анни з с. Радошиці (Сянік) від Голик Анни.

11,752 До рідних і знакомих з с. Гвоздець (Самбір) від Синовят Миколи.

11,753 Дзюба Дмитра і Равенко Микити з с. Бендерівка (Чернигів) від Дзюба Порфира.

11,754 Солонець Трофима з с. Гостине (Мінськ) від Солонець Сергія.

11,755 Гундз Пилипа з с. Яблінка Нижня (Турка) від Куприч Олени.

11,756 Британ Івана з с. Головецько (Старий Самбір) від Британ Михайла.

11,757 Данилюк Василя з с. Красноволя (Ковель) від Данилюк Степана.

11,758 Оленяч Осипа і Марії з с. Іздерків (Березів) від Оленяч Ігнатія.

11,759 Савчин Марії з м. Хирова від Кальницький Михайла.

11,760 Копко Григорія і Катерини з с. Брешова (Добромиль), Борняк Михайла з с. Ярівняк Руський від Борняк Миколи.

11,761 Тація Миколи з с. Пониква (Броди) від Олексюк Юліяна.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Повідомляємо членів Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, в год. 12:30 пополудні, в домі Укр. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Кожному відомо, що Союзу веде кампанію за збільшення членів. Отже патріотичним обовязком кожного члена нашого відділу є приєднати хотяй одного члена. Цим взиваємо всіх наших членів, щоб на збори принесли виповнені аплікації нового члена, або як хто не дістав аплікації, то нехай прийде з новим членом, а уряд відділу виповнить аплікацію. Тут хочемо пригадати, що тепер Союз платить крім звичайної нагороди, ще додаткову нагороду. Тому не гаймо часу, бо у Филаделфії є ще сотки українських родин, які не належать до У. Н. Союзу — як ми їх не дістанемо, то хтось інший їх дістане. А чому цей хтось інший немає бути — ми. — Г. Дорожовський, гол. І. Харамбура, секр.; В. Василюк, кас.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. жовтня, в Громадськім Домі, точно в год. 1:30 пополудні. Просимо, щоб кожний член був приявний, бо буде нарада в справі балю. — Н. Закорчемний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. жовтня, в год. 8. ввечір, в Укр. Гали, при 23. і Брави ул. Просимо всіх членів прийти на збори, як рівнож привести з собою нових членів. На зборах будуть приявні головні радні, отже збори будуть важні. — За уряд: А. Слободян, предс.; В. Павлівський, кас.; Г. Бучко, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Відділ 268 повідомляє, що звичайні місячні збори Тов. ім Дм. Вітовського відбудуться в суботу, 11. жовтня, в домі Укр. Горожан на Wakeling St., в годині 7. ввечір. — Уряд.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. жовтня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в годині 7. ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на час. Взиваємо членів записувати свої діти до своєї організації, бож в нас є такі самі або і ліпші палиси, як де інде. — М. Галькевич, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ЮЛІЇ РОМАНЧУК, з дому **КРУШЕВСЬКА,** родом з Коломийщини, шукає родина доньки Степана Крушевського, що приїхала з Европи.

СТЕПАНА Й ПЕТРА ФЕДОРИШИНА, з села Красного, повіту Калуш, пошукує **Юрко Ґащук,** син сестри Марії. Приїхав з Европи.

АНТОНІНУ МАЙ, з дому **АНТОНІВ,** і її доньку **АННУ,** замужну **БАК,** родом з Якторова, повіту Перемишляни. Мають мешкати в Ню Йорку.

Всі повище пошукувані хай голосяться до „Свободи". (С. Д.)

ПОШУКУЮ
ПЕТРА ЮРИНЬКО,
з села Колятний, повіт Лісько, Галичина. Я маю для него лист. Моя адреса:
JOHN KUCIK,
502 Morgan Ave., Akron 11, Ohio.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 26. вересня 1947 року померла в 28. році життя

МАРІЯ КОТИК,

члениця Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147 У. Н. Союзу в Алентавн, Па.

Покійна полишила в смутку маму Анну і 13-літнього брата Йосифа, котрі є також членами Союзу. До Союзу вступила в 1937 р.

Похорон відбувся 29. вересня при участи членів Союзу, родини і знайомих з укр. прав. церкви на цвинтар. — В. Їй П.!

І. Федорак, секр.

Реальности на продаж

ТАРЗАН, ч. 1704. Розумний самець.

Коли гаркаюча й заслинена пантера поступала вперед, тоді малпочоловік відступив.

Потім він сягнув рукою поза себе і вхопив малого Кімбу.

Захистивши малпочку своїм тілом, Тарзан вскочив у воду під сподом.

Міжтим Таґа й Молат повернулися в розпуці до колиби. Як лише вони сказали Джені, де подівся Тарзан, вона побігла в сторону шаліючого вогню.